

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2016-09-29
Stockholm

Mål nr
P 1202-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-01-21 i mål nr P 2652-15, se bilaga A

KLAGANDE

Alla tiders bilar i Sverige AB

Ombud: B E

MOTPART

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen Alla tiders bilar i Sverige AB, 556642-6754, att till staten betala 50 000 kr i vite.

Dok.Id 1290597

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Alla tiders bilar i Sverige AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen med ändring av mark- och miljödomstolens dom bestämmer att sökt vite inte ska utdömas. I andra hand har bolaget yrkat att vitet kraftigt jämkas.

Byggnads- och miljöskydds nämnden i Norrköpings kommun (nämnden) har, såsom det får förstås, yrkat att överklagandet avslås.

UTVECKLANDE AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har anfört i huvudsak följande. Föreläggandet avsåg borttagande av olovligt uppförda byggnader, plank, bilupplag samt skylt. Beträffande olovligt uppförda byggnader så har bygglov sökts och beviljats. Bygglovets omfattar uppförandet av en helt ny byggnadskropp i vilken en del av den vid bygglovets beviljande redan befintlig byggnad ingår. Alla olovligt uppförda byggnader som inte omfattades av det nya bygglovets var borttagna inom föreskriven tid. Att den södra delen av bilhallen inte är färdigställd ska inte inverka på bedömningen om kontorsdelen, som ska ingå i bilhallen, ska anses olovlig. Kontorsdelen har inte ritats in för det beviljade bygglovets bara för att markera dess läge, i så fall hade andra byggnader ritats in också. Kommunen har tidigare haft inställningen att tidigare uppförda byggnader omfattas av bygglovets, bl.a. i mål nr P 2743-13 som avgjordes av mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Den gamla verkstadsbyggnaden låg längre ut mot gatan på prickmark och hade port åt väster. Den nya verkstadsbyggnaden ligger där den ska ligga enligt lovet med portarna åt söder som också stämmer med lovet. De kvarvarande byggnaderna ligger inom det område där enligt bygglovsbeslut ny byggnad får uppföras och omfattas av bygglov. Bolaget har varit i god tro om att de befintliga byggnaderna omfattas av bygglov varför det vore oskäligt att döma ut vitet.

Det är ostridigt att planket var borttaget i rätt tid samt att bilupplaget numera omfattas av beviljat bygglov. Föreläggandet har således inte heller överträtts i dessa delar. Skylten som omfattas av föreläggandet har tagits bort för länge sedan. En ny betydligt mindre skylt har satts på staketet efter att föreläggandetiden hade gått ut. Enligt bolaget kräver inte den nya skylten bygglov. Föreläggandet har således inte heller överträtts vad gäller borttagande av skylt. Det staket som nämns i ansökan och i domen har inte

funnits vid tidpunkten för föreläggandet och omfattas inte av detta. Staketet tillhör Norrköpings kommun och ligger på grannfastigheten. Staketet kan således inte läggas till grund för utdömning av ett vite riktat mot bolaget. Då alla byggnader på fastigheten numera omfattas av beviljat bygglov har ändamålet med vitet förlorat sin betydelse. Beloppet är med hänsyn till ovanstående för stort. Beloppet beräknades utifrån byggytan där kontorsdelen åsattes en yta på 70,1 kvm. I vart fall finns starka skäl för jämkning.

Nämnden har anfört i huvudsak följande. Påståendet att olovligt uppförda byggnader ingår i beviljat bygglov av en helt ny byggnad bestrids. I bygglovet finns inte något beslut om bygglov i efterhand för befintlig byggnad (kontor). Kontorsbyggnadens läge har dock redovisats av sökanden på situationsplanen. De olovligt uppförda byggnaderna, en kontorsbyggnad, en verkstadsbyggnad och en bod, var inmätta och fanns med på nybyggnadskarta från 16 februari 2012. Vid besök den 5 juni 2015 var inte byggnaderna borttagna. Bara en del av verkstadsbyggnaden var riven. Skälet till ansökan av utdömning var dessa kvarstående byggnader. Nämnden har i ansökan konstaterat att planket och skylten var borttagna och att bilupplaget tillhörde beviljad verksamhet. Ansökan omfattar alltså inte staket eller ny skylt. Vid nytt platsbesök den 5 april 2016 hade södra delen av den nya byggnaden inte uppförts. Kontorsbyggnaden, del av verkstadsbyggnad och boden var kvar på fastigheten. Boden hade flyttats och placerats intill staketet vid södra fastighetsgränsen. Även om bolagets tolkning, att kontorsdelen är prövad i det nya bygglovet, är gällande, har kontorsdelen inte godkänts som en fristående byggnad i nuvarande utformning. För att uppfylla föreläggandet skulle i så fall krävas att kontorsdelen integreras i den nya delen enligt bygglovhandlingar. Det saknas skäl att ändra beloppet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Nämnden har ansökt om utdömning av vite då bolaget inte har efterkommit dess föreläggande från den 14 december 2011 att riva olovligt uppförda byggnader och plank samt ta bort bilupplaget och skyltarna på fastigheten Björkspinnaren 2. Till föreläggandet hör en skiss över olovliga byggnader på fastigheten som där benämns ”kontor”, ”carport”, ”tak”, ”industri” och ”byggnad.”

Frågan i målet är om det finns skäl att jämka eller helt ta bort det utdömda vitet, främst då ändamålet med det i målet aktuella föreläggandet helt eller delvis har förlorat sin betydelse, jfr 9 § lagen (1985:206) om viten.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att det utifrån i målet ingivna fotografier framgår att bolaget i tid har efterkommit föreläggandet vad gäller borttagande av plank och skylt. Att det satts upp en ny skylt påverkar inte bedömningen huruvida föreläggandet har efterkommit vad gäller den ursprungliga skylten. Vidare har bolaget rivit delar av byggnaden som i det ursprungliga föreläggandet benämndes ”industri”. På platsen för ”carport” finns numera en större bilhall. Byggnader benämnda ”tak”, ”byggnad”, ”industri” och ”kontor” fanns emellertid helt eller delvis kvar efter att föreläggandet skulle ha efterkommit.

Innan det i målet aktuella föreläggandet skulle ha fullgjorts har nämnden beviljat nytt bygglov på fastigheten. Det är ostridigt att det bilupplag som omfattas av föreläggandet blev lovlig genom det beviljade bygglovet. I vilken mån kvarvarande byggnader på fastigheten kan anses omfattas av det beviljade lovet är dock parterna inte ense om. I jämförelse med den i målet inlämnade bygglovritningen ligger kvarvarande byggnader på fastigheten, förutom den bod som benämns ”byggnad”, inom området där det enligt det nya lovet får finnas en byggnadskropp. I avsaknad av ytterligare utredning från kommunens sida finner Mark- och miljööverdomstolen att även ”kontor”, den kvarvarande delen av ”industri” och ”tak” får anses ingå i en påbörjad konstruktion som omfattas av beviljat bygglov.

Som ovan konstaterats stod dock boden längst ut i fastighetens östra gräns, i skissen benämnd ”byggnad”, fortfarande kvar vid tidpunkten för när föreläggandet skulle ha efterkommit. Att boden numera flyttats till en annan plats på fastigheten saknar betydelse för bedömningen.

Sammantaget har således ändamålet med föreläggandet delvis förlorat sin betydelse genom att bolaget i vissa delar efterkommit föreläggandet och genom att nytt bygglov beviljats som omfattar delar av kvarvarande byggnader och konstruktioner på

fastigheten. Vid en samlad bedömning finner Mark- och miljööverdomstolen därför att skäl för att döma ut vite föreligger men att det förelagda vitet ska jämkas till 50 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2016-10-27

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Mikael Hagelroth och Johan Svensson, referent, samt tekniska rådet Inger Holmqvist.

Föredragande har varit Helen Agah.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-01-21
meddelad i
Växjö

Mål nr P 2652-15

SÖKANDE

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun

MOTPART

Alla tiders bilar i Sverige AB (tidigare Toppen bilar i Sverige AB)

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar Alla tiders bilar i Sverige AB (tidigare Toppen bilar i Sverige AB), 556642-6754, att till staten betala förelagt vite om 300 000 kr.

Dok.Id 352635

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun förelade den 14 december 2011 Toppen bilar i Sverige AB, org. nr. 556642-6754, att riva olovligt uppförda byggnader och plank samt ta bort bilupplag och skyltar. Föreläggandet skulle följas senast den 1 februari 2012. Föreläggandet förenades med ett vite om 300 000 kr.

Toppen bilar i Sverige AB (bolaget) överklagade nämndens föreläggande till Länsstyrelsen i Östergötland som den 14 februari 2013 avslog överklagandet men tiden då föreläggandet skulle vara fullgjort ändrades till den 31 december 2013.

Bolaget överklagade länsstyrelsens beslut till Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Domstolen avslog överklagandet i dom den 3 juni 2014 (mål P 2743-13) vad gäller föreläggandet men bestämde tiden då åtgärderna senast ska ha vidtagits till den 30 september 2014.

Bolaget överklagade mark- och miljödomstolens dom till Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt som i dom den 4 november 2014 (mål P 6201-14) ändrade den överklagade domen endast på så sätt att den tid då åtgärderna senast ska ha vidtagits till den 31 mars 2015.

YRKANDEN M.M.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun yrkar att Toppen bilar Sverige AB, org. nr. 556642-6754, (namnändrat till Alla tiders bilar i Sverige AB) ska förpliktas att betala vite om 300 000 kr.

Som grund för yrkandet anför nämnden bl.a. följande. Vid besök på aktuell plats den 5 juni 2015 konstaterades att planket har tagits bort och att östra byggnaden delvis har rivits. Kontorsbyggnaden är kvar men med löst tak och skadade väggar. Skylten är borttagen men en annan skylt har satts upp vid grinden.

Bygglov beviljades den 15 maj 2013 för uppförande av bilhall på den aktuella fastigheten. Endast en del av hallen har uppförts men inte den del som ska placeras där idag olovligt uppförda byggnader är belägna. Bilupplaget tillhör den verksamhet som prövats genom bygglovet.

Staketet i öster har flyttats cirka 3 meter utanför den egna fastigheten. Mellan staketet och byggnaderna finns det däck och en del skräp. Föreläggandet har inte fullföljts den 31 mars 2015.

Mark- och miljödomstolen har vid upprepade tillfällen försökt delge bolaget nämndens ansökan. Den 16 december 2015 delgavs bolagets styrelsesuppleant nämndens ansökan (jfr 13 § delgivningslagen 2010:1932). Något yttrande från bolaget har dock inte inkommit till domstolen.

DOMSKÄL

I mål om utdömande av vite har mark- och miljödomstolen att pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft, om det är lagligen grundat och om föreläggandet har överträtts. Domstolen ska dessutom, under förutsättning av att vite ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse, pröva vitets storlek samt beakta om det finns särskilda skäl att jämka vitet.

Bolaget har inte bestritt att man inte har fullföljt det delgivna och lagakraftvunna vitesföreläggandet. Det har inte heller på annat sätt framkommit att det finns skäl att ifrågasätta nämndens uppgifter. Mark- och miljödomstolen finner det därför utrett att det lagligen grundade föreläggandet om rivning och borttagande inte fullföljts inom rätt tid. Ändamålet med vitet bedöms inte ha förfallit.

Mark- och miljödomstolen bedömer att det förelagda vitet ska dömas ut. Trots att del av byggnad har rivits m.m. bedömer domstolen att det inte finns tillräckliga skäl

att nedsätta vitets storlek. Ej heller har det framkommit skäl för att jämka vitet.
Ansökan ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV426)

Överklagande senast den 11 februari 2016.

Urban Lund

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Lund, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson.